

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34Csp/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122210088
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122210088.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Petrom Uhrinovským, PhD. v právnej veci žalobcu Všeobecná úverová banka, IČO: 31 320 155, so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, zast. Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, proti žalovanému A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 101,37 EUR s prísl., takto

rozhodol:

Žalobu zamieťa.

Nárok na náhradu trov konania stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 22.11.2022 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 101,37 EUR spolu s príslušenstvom a nahradenia trov konania. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 9.3.2018 zmluvu o pôžičke č. 21356159/8039803707 (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 746 EUR (ďalej aj ako „Úver“). Žalovaný sa Úver sa zaviazal splácať v 31 mesačných splátkach po 30 EUR, a to až do celkovej sumy Úveru vo výške 930 EUR. Žalovaný žalobcovi do dňa podania žaloby zaplatil spolu sumu vo výške 820 EUR. Z dôvodu neplnenia si povinností žalovaného, žalobca Úver zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy. K dňu podania žaloby žalobca vyčíslil celkový dlh žalovaného na sumu 121,89 EUR, ktorý pozostáva z istiny vo výške 101,73 EUR a nákladov na vymáhanie vo výške 20,52 EUR, pričom žalovaný si žalobou nakoniec uplatnil sumu v celkovej výške 101,73 EUR spolu s príslušenstvom.

Žalovanému bola žaloba doručená dňa 14.12.2022, avšak do dnešného dňa sa k nej žiadnym spôsobom nevyjadril.

Súd po podaní žaloby vyzval žalobcu, aby súdu uviedol a preukázal (-) spôsob posúdenia schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver a (-) spôsob preverenia príjmu žalovaného (bonitu) pred uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca v písomnom podaní doručenom súdu dňa 27.1.2022 uviedol, že Občiansky preukaz žalovaného nebol žiadnym spôsobom odcudzený a žalovaný spíňal štandardné riskové podmienky. Žalovaný podpisom Zmluvy prehlásil, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé a k dňu podpisu Zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku, pričom tieto prehlásenia sú súčasťou Zmluvy. Žalovaný zároveň z titulu zamestnanca preukázal výšku jeho mesačného príjmu a na druhej strane aj jeho

mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná.

V zmysle § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) a s poukazom na to, že v tomto prípade ide o tzv. drobný spotrebiteľský spor, ktorého hodnota neprevyšuje 1.000 EUR, pričom zároveň ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, tak súd nenariadil pojednávanie na prejednanie tejto veci a určil termín verejného vyhlásenia tohto rozsudku.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a písomným vyjadreniami žalobcu, pričom zistil nižšie uvedený skutkový stav.

Dňa 9.3.2018 bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená Zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý Úver vo výške 746 EUR, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 30 EUR, v počte splátok 31, pri ročnej úrokovej sadzbe 19,19 %, pričom termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na deň 20.10.2020.

Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.2.2020 žalobca upozornil žalovaného na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 90 EUR a upozornil ho, že ak do 5.4.2020 nedôjde k úhrade dlžnej splátky, žalovaný ako veriteľ je oprávnený Úver zosplatiť. Následne listom zo dňa 23.4.2020 žalovaný Úver zo Zmluvy zosplatiť a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy v celkovej výške 321,41 EUR.

Z vyjadrenia žalobcu a prehľadu splátok a úhrad mal súd taktiež za preukázané, že žalovaný zaplatil žalobcovi titulom poskytnutého Úveru sumu v celkovej výške 820 EUR.

Žalobca posúdil schopnosť žalovaného splácať Úver, ako aj preveril jeho bonitu tým spôsobom, že žalovaný v Zmluve uviedol výšku jeho čistého mesačného príjmu za posledné tri mesiace a výšku jeho mesačných výdavkov. K uvedeným skutočnostiam nepredložil žiadne iné doklady a žalobca schopnosť žalovaného splácať Úver už nezisťoval žiadnym iným spôsobom.

Na vyššie zistený a opísaný skutkový stav súd aplikoval tieto právne normy (zistil nižšie uvedený právny stav): (-) § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“), (-) § 52 ods. 1 zákona Občianskeho zákonníka, (-) § 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), (-) § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

V zmysle zisteného skutkového a právneho stavu súd rozhodol nižšie uvedeným spôsobom a na základe nižšie uvedených úvah.

Súd vyhodnotil vzťah žalobcu a žalovaného založený titulom Zmluvy ako vzťah spotrebiteľský, a teda naň aplikoval všetky ustanovenia platných právnych predpisov vzťahujúce sa na úpravu takýchto vzťahov.

Súd považoval Zmluvu za platnú uzatvorenú, avšak dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda žiadnym spôsobom nepreukázal, že by ako veriteľ pri uzatvorení Zmluvy postupoval s odbornou starostlivosťou. Žalobca vo vzťahu k takejto povinnosti len uviedol, že žalovaný z titulu zamestnanca preukázal výšku jeho mesačného príjmu a na druhej strane aj jeho mesačné výdavky. Žalobca pritom žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal

spôsob, akým žalobca dokladoval svoj príjem a výdavky, príp. ako si takto tvrdené skutočností žalovaným overil. Zo Zmluvy pritom vyplýva, že žalobca sa obmedzil len na jednostranné vyhlásenie žalovaného a ďalej už jeho príjem a výdavky žiadnym spôsobom neoveroval a ani nezisťoval. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch bol pritom žalobca povinný pred uzatvorením Zmluvy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver, pričom bol povinný zobrať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytol Úver, jeho výšku, príjem žalovaného a aj účel Úveru.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že zmyslom a účelom dotknutého ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ jeho existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočností, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať, napríklad predpokladaný príjem a podobne. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa pritom vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napríklad možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a podobne. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme najmä ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezaväzuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, a to tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Preskúmať jeho konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vyživiť podobnosť a podobne. Analýza iba niektorých zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Vo vzťahu k povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd poukazuje aj na všeobecne akceptovanú judikatúru, a to napr. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 19CoCsp/14/2022 zo dňa 30. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/19/2022 zo dňa 28. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/171/2016 zo dňa 27. októbra 2016, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/72/2017 zo dňa 26. októbra 2017, pričom v zmysle uvedenej judikatúry vyplývajú tieto závery: Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. (...) Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo

postretno dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. (...) Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti.

Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalobca sa obmedzil len na tvrdenie žalovaného, ktoré však žalovaný ani žiadnym spôsobom žalobcovi nepreukázal. Žalobca už ďalej nezískaval informácie zo žiadnych iných relevantných zdrojov. Pre naplnenie dikcie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch pritom nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať Úver.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neuviedol žiadne relevantné skutočnosti o skúmaní schopnosti žalovaného splácať Úver a ani súdu žiadne doklady o predmetnom skúmaní nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného žalobca nepostupoval. Nezaujímali ho príjmy, overenie týchto príjmov a ani samotné výdavky žalovaného, a to najmä to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru. Zároveň si žalobca nepreveril údaje o žalovanom z verejne prístupných registrov, u jeho zamestnávateľa alebo zo Sociálnej poisťovne, keďže k tejto skutočnosti žalobca súdu žiadne listiny nepredložil.

Bolo pritom základnou povinnosťou žalobcu vo vzťahu k bonite žalovaného získať informácie od neho priamo a v jeho súčinnosti, a následne takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa pritom považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spôsob, akým žalobca posudzoval schopnosť žalovaného splácať Úver, nebol podľa názoru súdu spôsobilý objektívne vytvoriť pravdivý obraz o žalovaného finančnej situácii, a teda došlo k hrubému porušeniu základnej povinnosti žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver.

V nadväznosti na vyššie uvedené teda súd dospel k záveru, že Úver je potrebné v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný by teda mal za použitia vyššie spomenutej zákonnej fikcie (očistenia Úveru od úrokov a poplatkov) žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého Úveru, t. j. sumu v celkovej výške 746 EUR. Žalovaný doposiaľ zaplatil žalobcovi sumu v celkovej výške 820 EUR, ktorá prevyšuje sumu Úveru, a teda nemá voči žalobcovi žiaden dlh. Uplatnený nárok žalobcu tým pádom súd vyhodnotil ako nedôvodný a neopodstatnený, a tak z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady úspechu v spore. Žalovaný mal v spore plný úspech, a preto by mal mať vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nakoľko však žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, tak súd nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané a treba ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu tohto rozsudku je možné vykonať podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.